

Van : presidium
Aan : commissie Bestuur
Datum : 1 juni 2012
Onderwerp : besluit vragen over actuele zaken

In de commissie bestuur van 13 april (verslag bijgevoegd) is n.a.v. een motie van de heer Vrugt oriënterend gesproken over de vraag of het Haarlemse vergaderstelsel voldoende mogelijkheden voor raadsleden kent om actuele zaken aan de orde te stellen c.q. daarover een uitspraak van de raad te vragen. Aan het presidium is een notitie gevraagd. In deze notitie gaan wij in op de huidige mogelijkheden, de regeling in andere gemeenteraden en enige opties, waaronder het handhaven van de huidige regeling.

Huidige mogelijkheden

Op dit moment kent het Haarlemse stelsel de volgende mogelijkheden:

- Rondvraag commissie(geen termijn) en vragenuurtje raad (24 uur van te voren aanmelden). Kwestie aan de orde stellen, informatie vragen. Niet besluitvormend.
- interpellatie. 24 uur van te voren aanvragen en vragen inleveren. Mogelijkheid tot kortere aanmelding in belangrijke, spoedeisende kwesties; Bij interpellatie is er mogelijkheid om via motie uitspraak van de raad te vragen. NB de gemeenteraad moet interpellatie toestaan;
- motie vreemd aan de orde van de dag. Onderwerp aanmelden twee dagen van te voren 12 uur. Onderwerp moet aan de orde zijn geweest in commissievergadering in dezelfde cyclus. Dit instrument is geïntroduceerd om een motie te kunnen indienen over één aspect van een onderwerp dat als bespreekpunt op de commissieagenda stond. Het instrument heeft zich breder ontwikkeld en in de praktijk heeft de raad het voldoende geoordeeld als een onderwerp tenminste in de rondvraag van een commissievergadering aan de orde is geweest. Dit betekent dat de motie vreemd in de praktijk dus kan worden ingezet bij kwesties die een week voor de raadsvergadering al spelen/bekend zijn.
De termijn voor het aanmelden van een motie vreemd (2 dagen van te voren 12 uur) komt overigens nog uit de tijd dat de raad op woensdagmiddag vergaderde. Dan wisten de raadsleden voor de fractievergaderingen op maandagavond over welke onderwerpen er moties vreemd waren aangekondigd. Bij de verschuiving van de raadsvergadering naar de donderdagavond is de termijn van 2 dagen blijven staan.
NB als motie aan de voorwaarden voldoet wordt de motie op de agenda geplaatst. Anders dan bij de interpellatie, waar de gemeenteraad deze moet toestaan.

Hoe doen andere gemeenteraden het?

Haarlem kent met rondvraag in commissies, het vragenuurtje in de raad, de interpellatie en de motie vreemd voldoende mogelijkheden om actuele zaken aan de orde te stellen. Deze zijn vergelijkbaar met de mogelijkheden in andere raden.

Er zijn wel verschillen in de voorwaarden waaraan moties vreemd aan de orde van de dag moeten voldoen. Sommigen gemeenteraden kennen alleen een termijn (week van te voren of korter), dan we schrijven voor dat moties vreemd worden ingediend indien tijdens commissievergadering of politieke markt. De Haarlemse voorwaarde dat de motie gaat over een onderwerp dat in de commissie aan de orde is geweest, desnoods alleen in de rondvraag, komt niet veel voor. Hoewel indiening tijdens commissie of politieke markt er materieel wel op lijkt.

Opties

Presidium ziet de volgende opties.

1 De huidige regeling handhaven

Voordelen:

- kwesties worden eerst in de commissies aan de orde gesteld, voordat het middel motie vreemd wordt ingezet;
- Collega-raadsleden en B&W hebben enige dagen om zich op de motie voor te bereiden;
- Met de praktische gang van zaken, dat voldoende is dat een onderwerp aan de orde is geweest in de rondvraag van de commissie, in combinatie met de voorwaarde dat bij indiening melding van het onderwerp volstaat, heeft Haarlem een soepele regeling;
- Voor echt belangrijke en urgente zaken is de interpellatie het alternatief.
- De gemeenteraad hoeft niet te beslissen of motie wordt toegelaten. Dat volgt nl rechtstreeks uit het RvO.

2 De eis dat het onderwerp in de commissie aan de orde is geweest, laten vervallen.

In verband met de voorbereiding door de collega-raadsleden en B&W, is het dan wel wenselijk dat de hele motie uiterlijk dinsdags 12 uur wordt ingediend. I.p.v. alleen aankondigen.

3 een hardheidsclausule toevoegen aan de huidige voorwaarden.

In RvO opnemen dat de gemeenteraad in urgente en actuele kwesties kan besluiten om een motie die niet aan de voorwaarde voldoet dat het onderwerp in de commissie aan de orde is geweest, toch te behandelen. Hier zou dan ook moeten gelden dat de motie dinsdag om 12 uur uiterlijk wordt ingediend.

Nadeel: tot donderdag begin van vergadering is onduidelijk of de motie wordt behandeld. Bovendien ligt het gevaar van een (te) soepele opstelling op de loer, met als prijs een toename van aantal moties die aan het eind van de vergadering worden afgeraffeld, of toch niet aan bod komen.

Verslag commissie bestuur van 13 april over de motie IJzer Smeden

De heer Vrugt (Actiepartij) is benieuwd of de commissie het een goed idee vindt het reglement zodanig aan te passen dat actuele zaken eerder besproken kunnen worden.

De heer Mulder (GroenLinks) kan zich iets voorstellen bij de wens naar mogelijkheden om actueler te reageren op wat er gebeurt in de stad, zonder meteen elke raadsagenda daarmee te veel te belasten. Hij stelt voor daar in het presidium eens goed over na te denken.

De heer Rutten (VVD) denkt dat het bestaande instrumentarium voldoet. Hij wil voorkomen dat elke raadsagenda omgegooid gaat worden door de waan van de dag. Het lijkt hem verstandig eerst in het presidium goed te overdenken of er steekhoudende argumenten zijn om de reglementen hiervoor te wijzigen. Hij wijst erop dat de raadsleden en het college zich ook moeten kunnen voorbereiden op een bespreking.

Mevrouw Leitner (D66) zegt dat er in de huidige driewekelijkse cyclus, met alle vrijheid om vragen te stellen en goede werkafspraken over moties vreemd hooguit een tijdswinst van enkele dagen te halen valt met een wijziging. De vraag is of een wijziging de moeite waard is als men het afzet tegen het feit dat het raadswerk een bijbaan is en dat er voldoende tijd moet zijn om inhoudelijk kennis te nemen van zaken. De raad klaagt nu regelmatig terecht dat het college de raad overvalt met informatie op een te laat tijdstip. Dan moet de raad niet omgekeerd in dezelfde fout willen vervallen.

De heer Fritz (PvdA) zegt dat raadsleden niet voor niets van het college tijdige aanlevering van stukken en informatie verwachten tot uiterlijk een week voorafgaande aan de bespreking van een punt. Ook onderling moet men elkaar de tijd geven om kennis te nemen van voorgenomen moties en dergelijke. Daarnaast zijn er mogelijkheden om actuele vragen te stellen, interpellaties aan te vragen of in uitzonderlijke, zwaarwegende gevallen van het reglement af te wijken, zoals enige tijd geleden toen er een acute ontwikkeling rond HFC speelde. Hij zegt geen behoefte te hebben aan wijzigingen in het reglement.

De heer Snoek (CDA) onderstreept dat de raad een ruimhartige traditie heeft als het gaat om het maken van uitzonderingen. Binnen die cultuur kan de wens achter de motie volgens hem een plek krijgen. Moties kan men altijd staande de vergadering indienen. Het is alleen wel zo fatsoenlijk en in veel gevallen met het oog op medeondertekening ook handig om die vooraf aan collega's voor te leggen.

De heer Schrama (Haarlem Plus) meent dat over de behandeling van moties vreemd over actuele zaken telkens ter plekke kan worden beslist.

De heer Vrugt (Actiepartij) zegt veel zinnige opmerkingen te hebben gehoord. Veel kan volgens hem ondervangen worden als er een termijn van een week afgesproken wordt.

De heer Mulder (GroenLinks) stelt voor het presidium te vragen een notitie op te stellen met de nu gehoorde opmerkingen en een onderzoek van de mogelijkheden en hiaten. Dat levert een concreet stuk ter bespreking op.

De voorzitter stelt vast dat de commissie instemt met dit voorstel om de zaak naar het presidium te verwijzen.